

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Kortrijkstraat (Ingelmunster, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018H143
Augustus 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksopdracht	9
1.2.1	Doelstelling	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering	13
1.3.6.2	Geplande werken	14
1.4	Assessmentrapport	16
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	16
1.4.1.1	Landschappelijke situering	17
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	21
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	22
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	23
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis	24
1.4.2.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden	24
1.4.2.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	29
1.4.2.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	30
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen	32
1.5	Synthese	35
2	Bibliografie	36
3	Bijlagen	37

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	14
Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	15
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	17
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 9: Profiellijn hoogteverloop (bron: Geopunt).....	19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel 2018 (Bron: Geopunt).	20
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	21
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	22
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	23
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	24
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	30
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	31
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	31
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).	32
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).	33

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	33
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	34
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	34

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	7
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	16

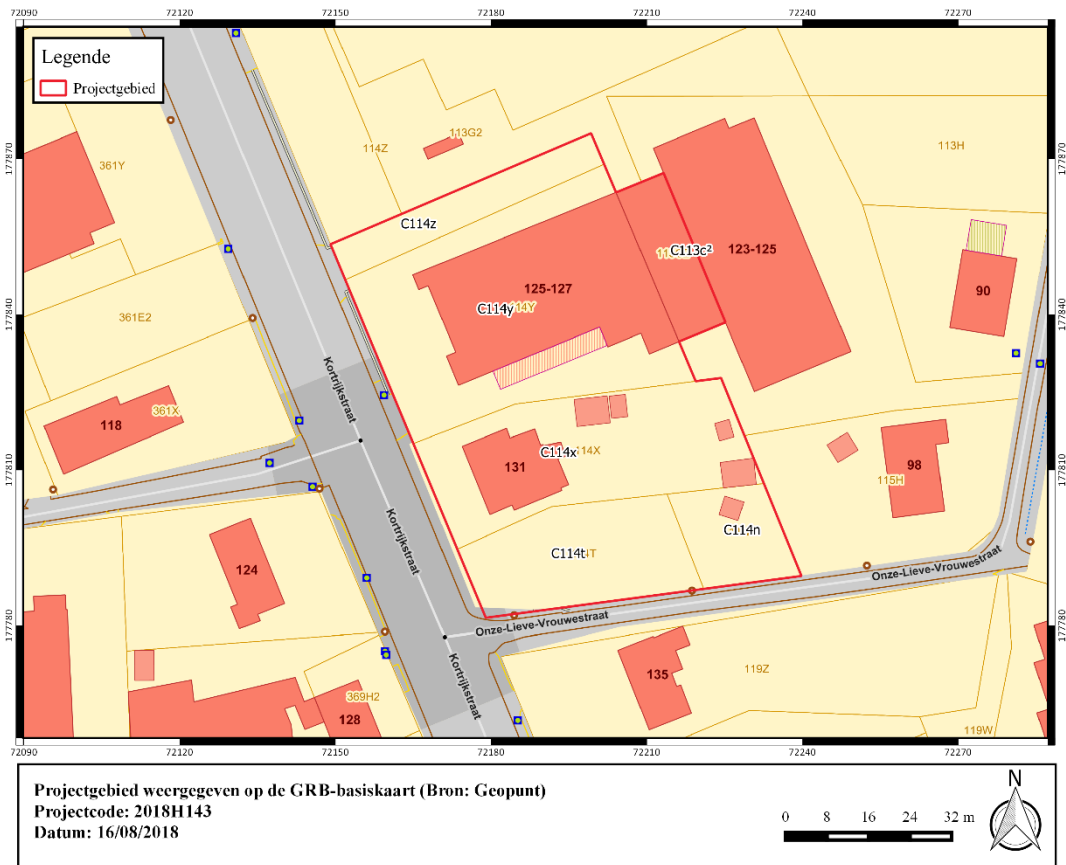
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

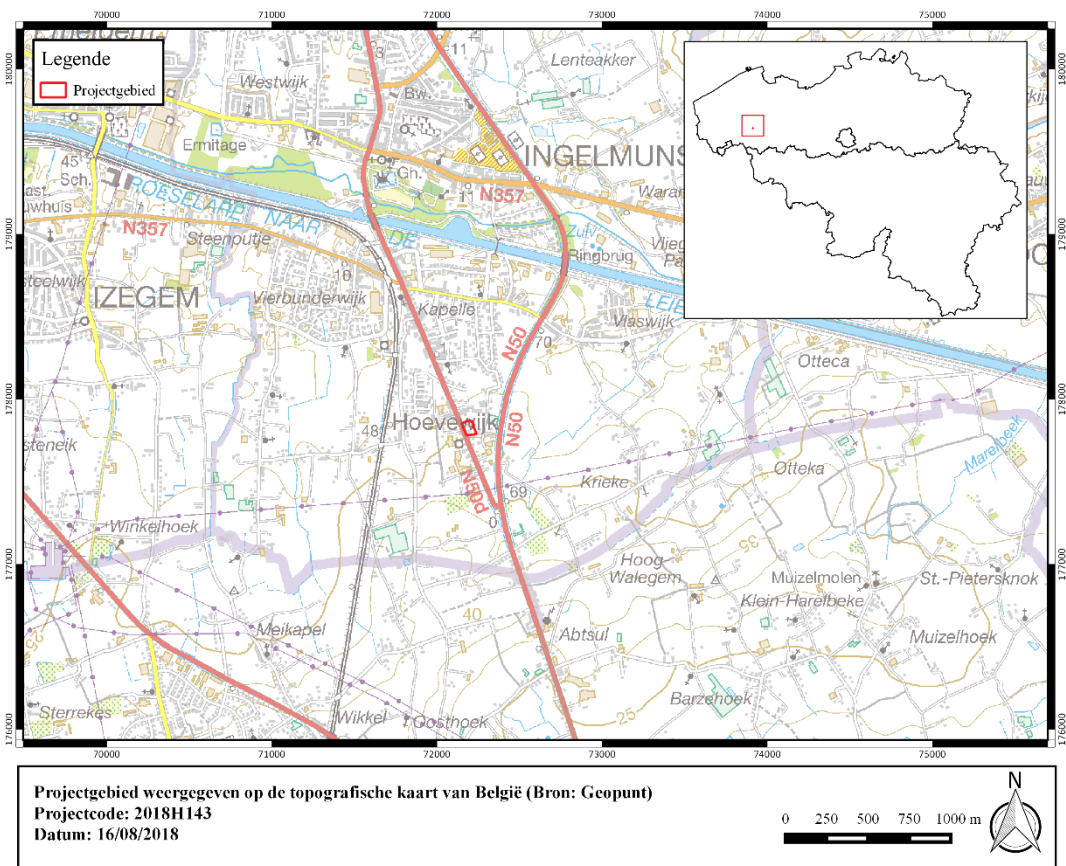
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Ingelmunster
	Deelgemeente	/
	Postcode	8770
	Adres	Kortrijkstraat 8770 Ingelmunster
	Toponiem	Kortrijkstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 72089$ $Y_{\min} = 177758$ $X_{\max} = 72287$ $Y_{\max} = 177895$
b) Het kadaسترperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Ingelmunster, Afdeling 1, Sectie C, nr's: 114z, 114y, 114x, 113c ² , 114t Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt ca. 5180 m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel onmogelijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Het onderzoeksterrein is op heden nog bebouwd.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het

projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)
- Topografische kaart Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstering van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

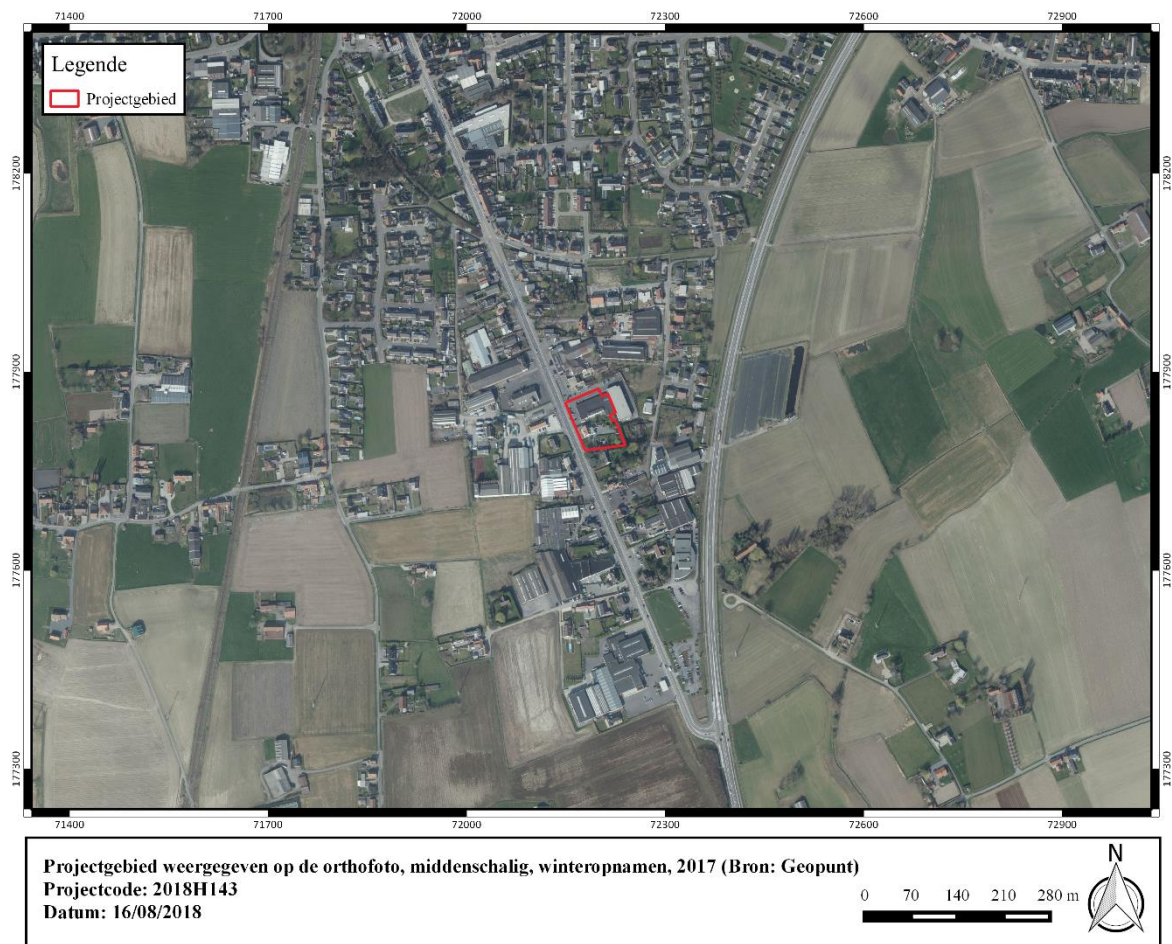
² <http://www.geopunt.be/>

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Ingelmunster, in de provincie West-Vlaanderen. Het plangebied sluit aan bij een bestaand gebouw ten oosten, een tuinzone ten zuiden, de Kortrijkstraat ten westen en een parkeergelegenheid ten noorden. De onderzoeklocatie situeert zich binnen de ‘Hoewewijk’, gelegen op ca. anderhalve kilometer ten zuiden van de dorpskern van Ingelmunster.

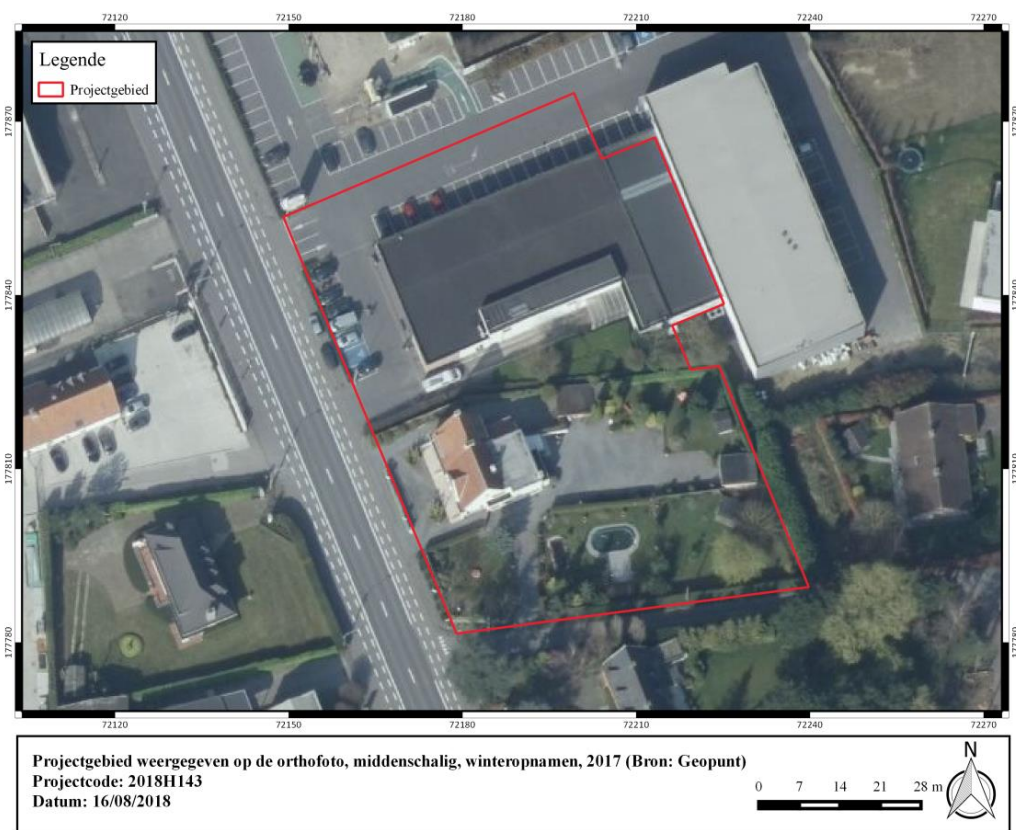
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 5180 m².

Op heden is ca. 1660 m² van het terrein bebouwd en bijkomend 1850 m² verhard. Binnen de contour van het plangebied situeert zich tevens een zwembad met omliggende verharding (totale oppervlakte ca. 80 m²). Het overige deel van het terrein is in gebruik als groenzone/tuinzone. Binnen deze tuinzone situeert zich vegetatie.

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

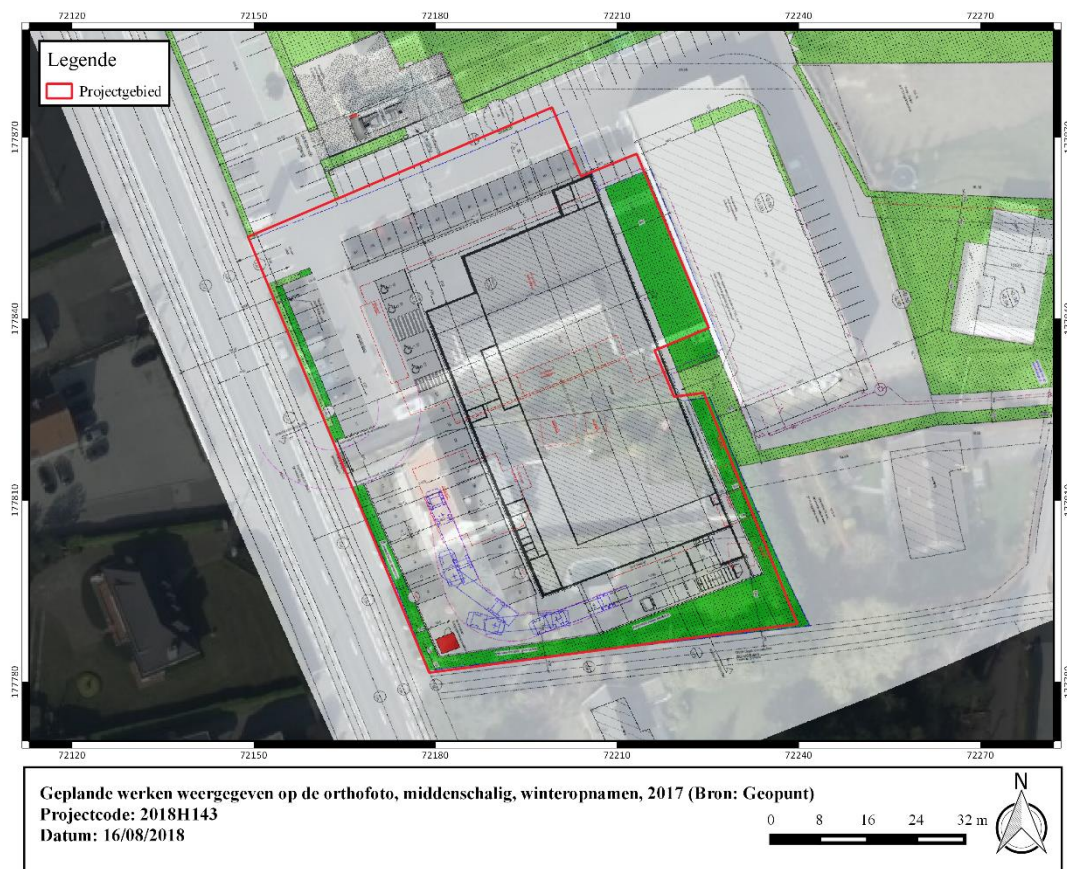
1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande bebouwing en het uitbreken van de bestaande verharding.

Na de sloop wordt een nieuw gebouw opgericht over een totale oppervlakte van ca. 1850 m². Rondom het gebouw wordt een parkeergelegenheid en laadkaai voorzien over een totale oppervlakte van 2268 m². Het overige deel van het terrein wordt aangelegd als groenzone.

Voor de omliggende verharding en groenzone wordt een bodemingreep voorzien tot ca. 50 cm-mv. Het gebouw zelf wordt gefundeerd door middel van 54 funderingszolen met een oppervlakte van 1,5 m x 1,5 m, tot een diepte van 1 m-mv.

Er worden geen ondergrondse niveaus voorzien.

Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

<i>Bron</i>	<i>Informatie</i>
Landschappelijke situering	Zandleem- en leemstreek
Tertiair	Lid van Aalbeke (Fm. Kortrijk)
Quartair	Type 1: eolische afzetting
Bodentypes	Pdc, OB
Potentiële bodemerosie	Geen info
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	Hoogte tussen ca. 22,5 en 25 m TAW
Hydrografie	Leiebekken (deelbekken: Mandel) Waterlopen: Mandel, Mispelaarbeek

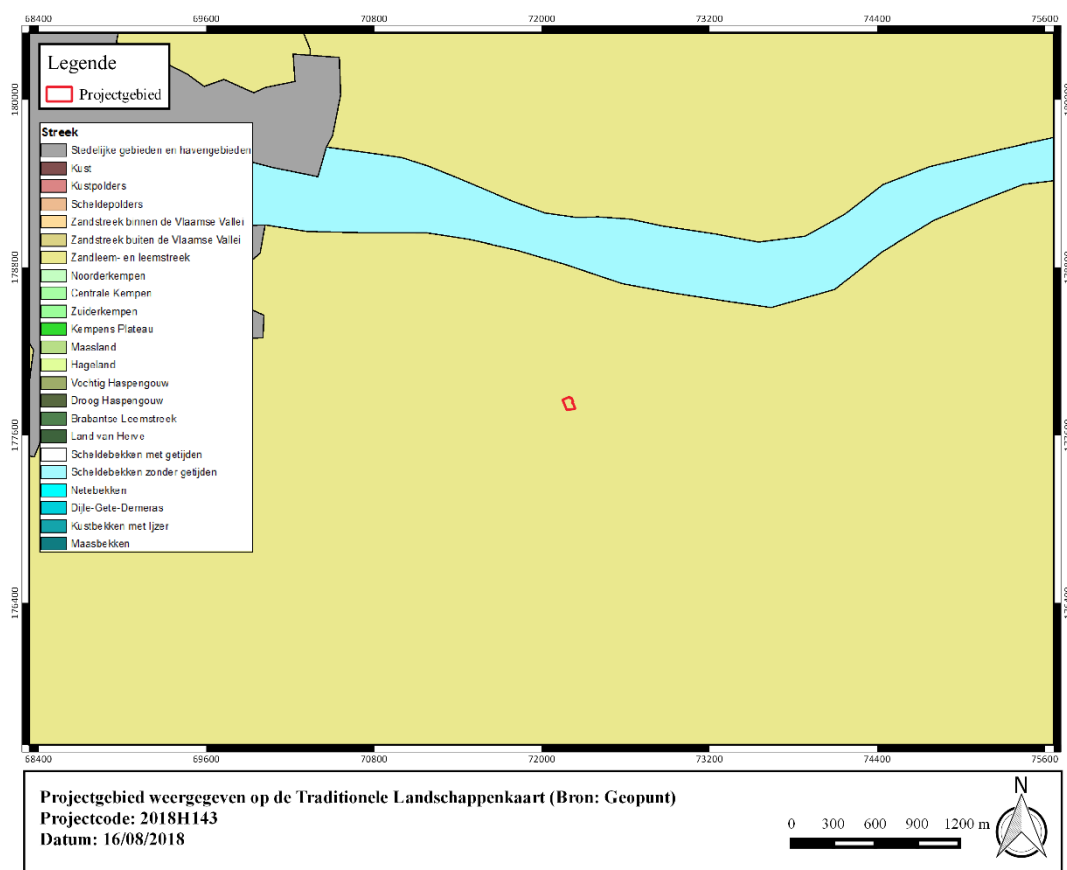
1.4.1.1 Landschappelijke situering

Het projectgebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek in het Land van Roeselare-Kortrijk.

Het is gelegen aan de noordelijke flank van een west-oost georiënteerde zandleemrug. De hoogte varieert tussen ca. 22,5 en 25 m TAW. Naar het noorden toe is een duidelijke alluviale vlakte waarneembaar met een alluviale vallei.

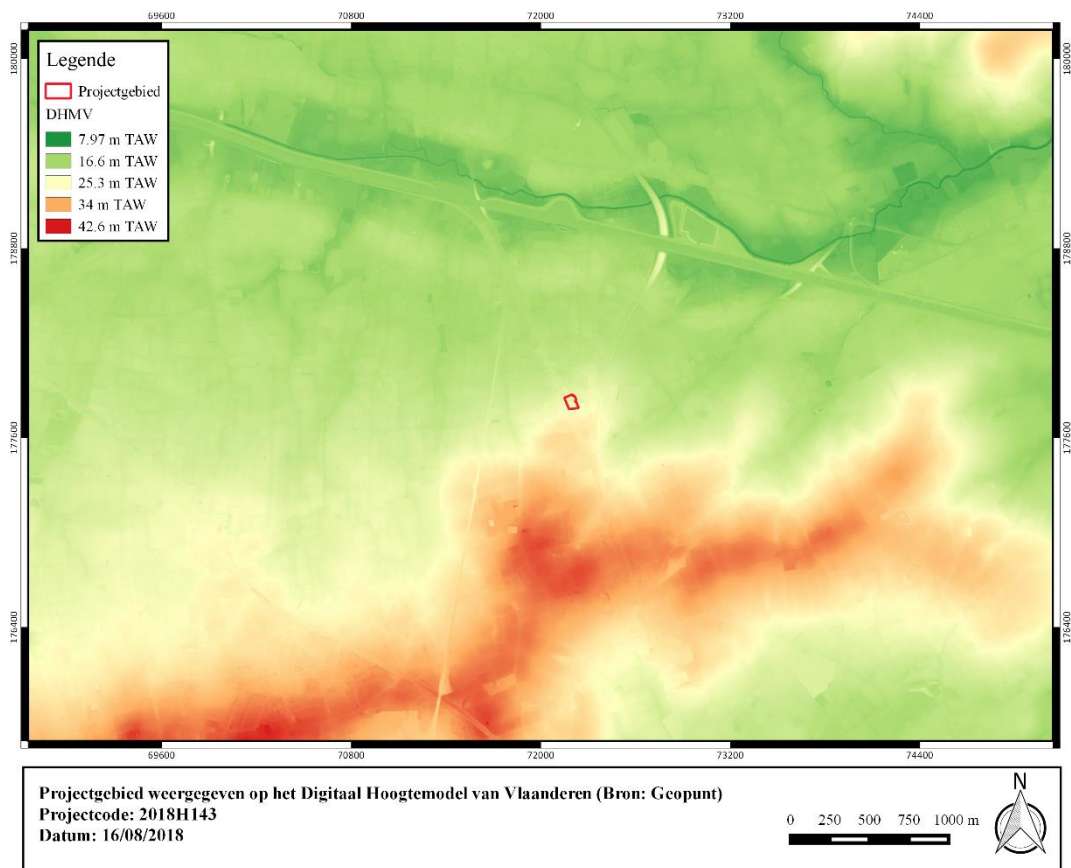
De potentiële bodemerosie van het projectgebied is niet gekarteerd.

Hydrografisch is het projectgebied gelegen in het Leiebekken met deelbekken Mandel. De Mandel stroomt in de noordelijke alluviale vallei terwijl ten oosten de Mispelaarbeek stroomt.

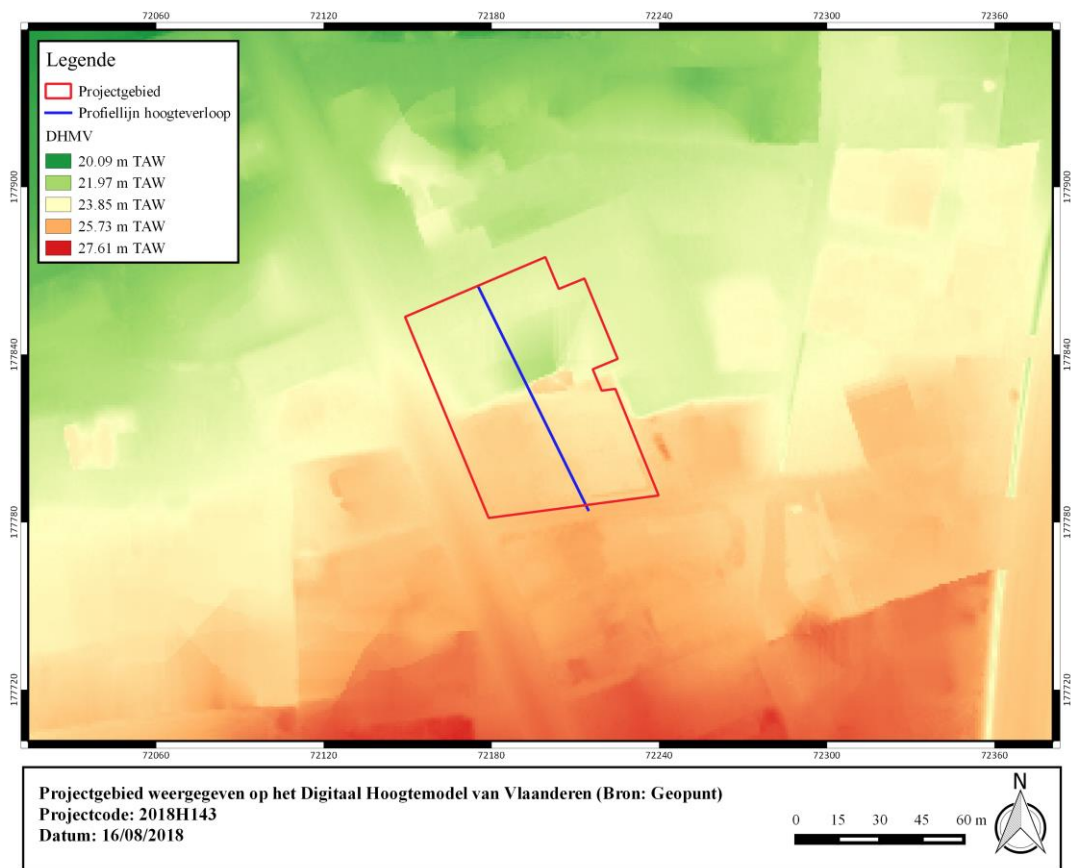

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

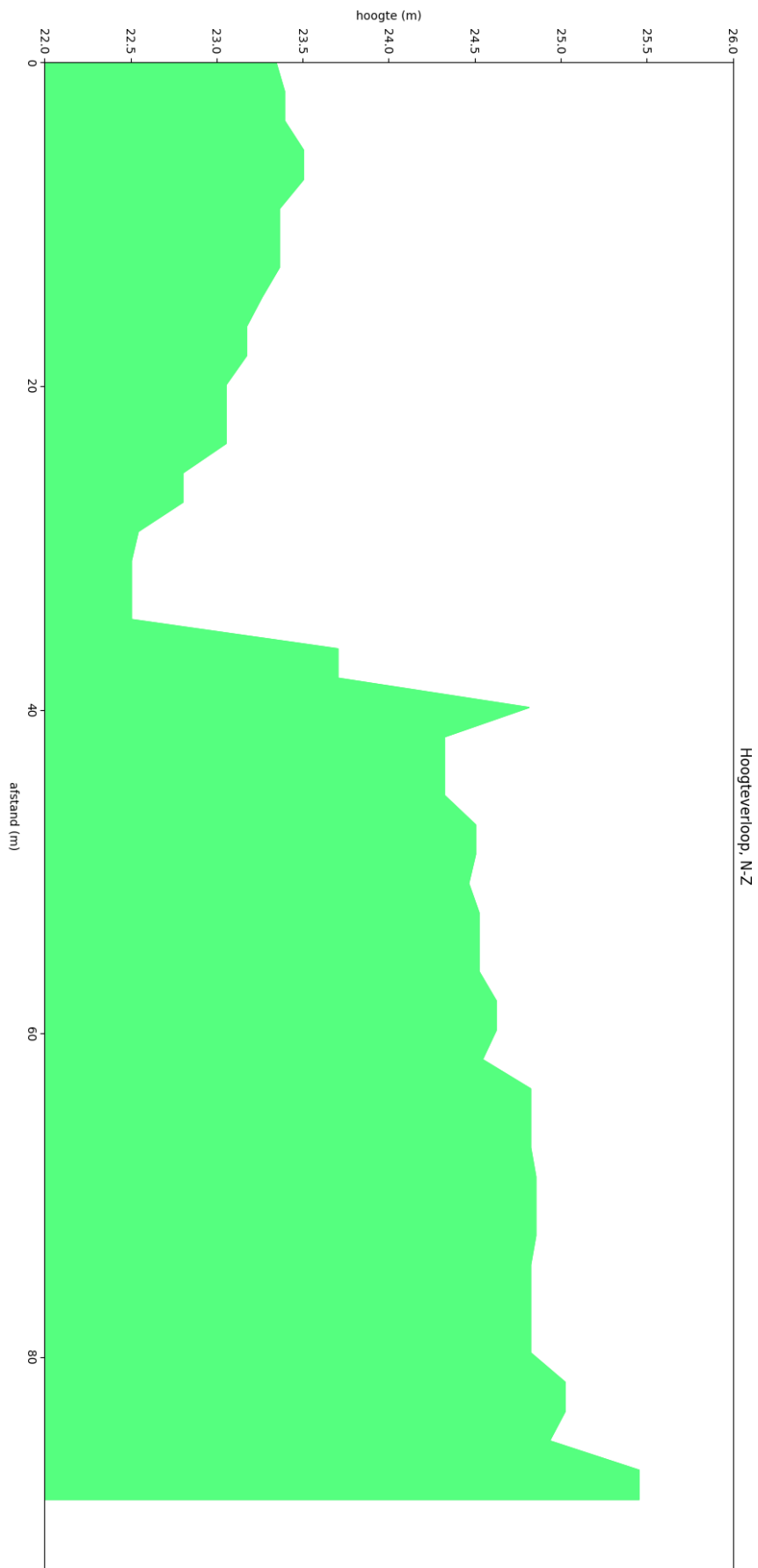

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

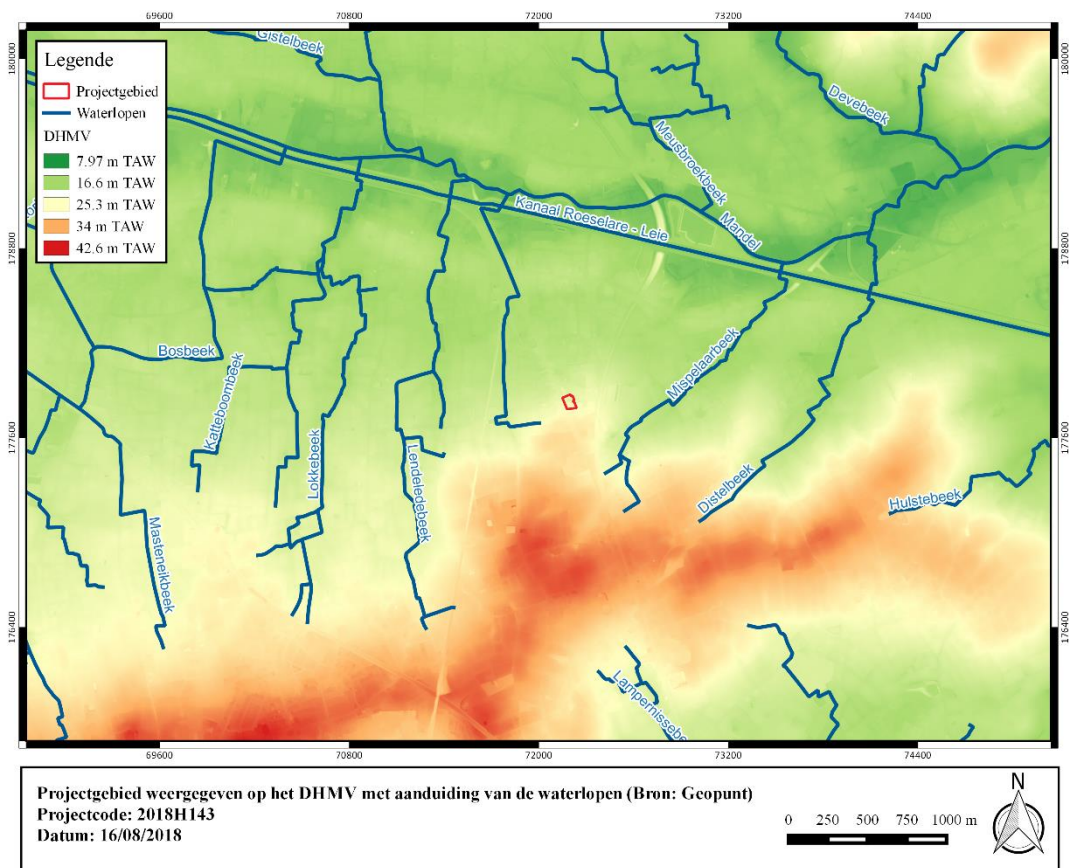

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

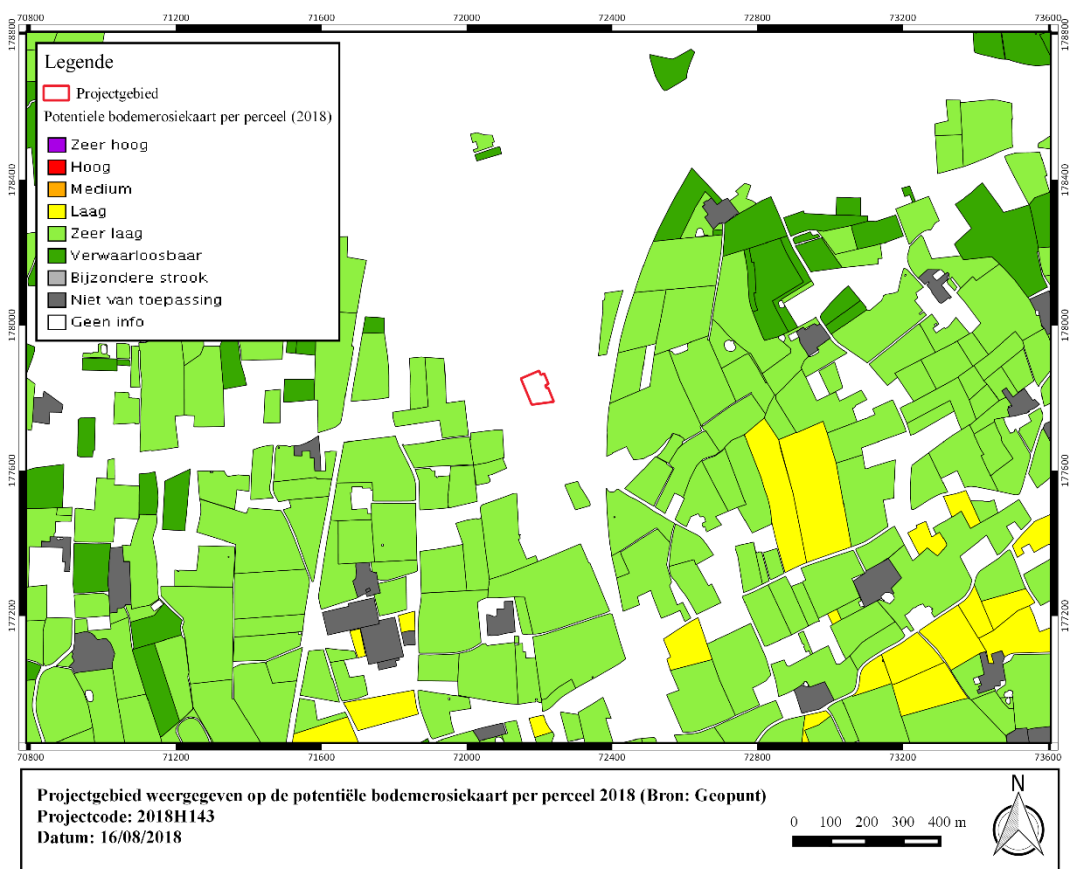

Figuur 9: Profielijn hoogteverloop (bron: Geopunt).

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

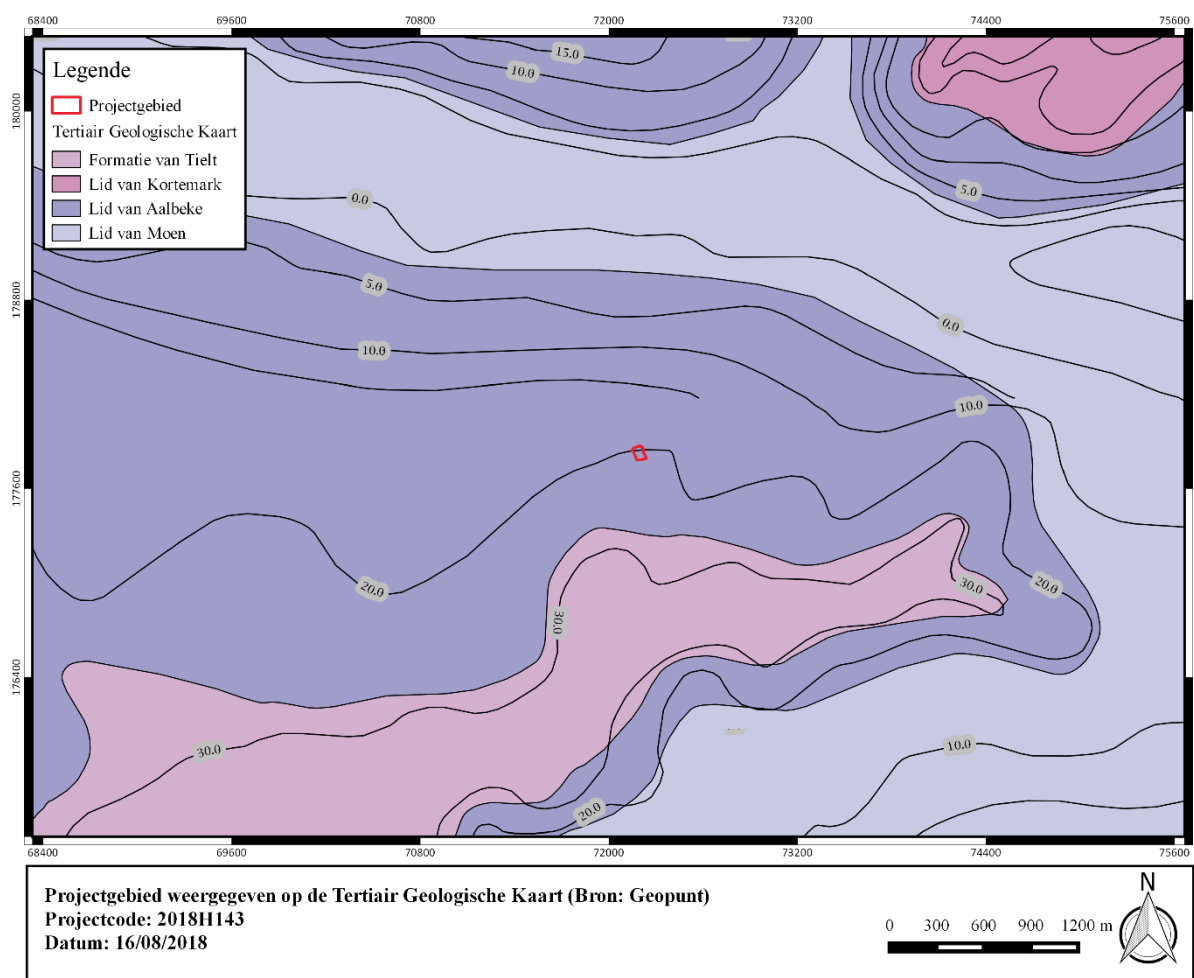

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de potentiële boderosiekaart per perceel 2018 (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Aalbeke** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het **Lid van Aalbeke** is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

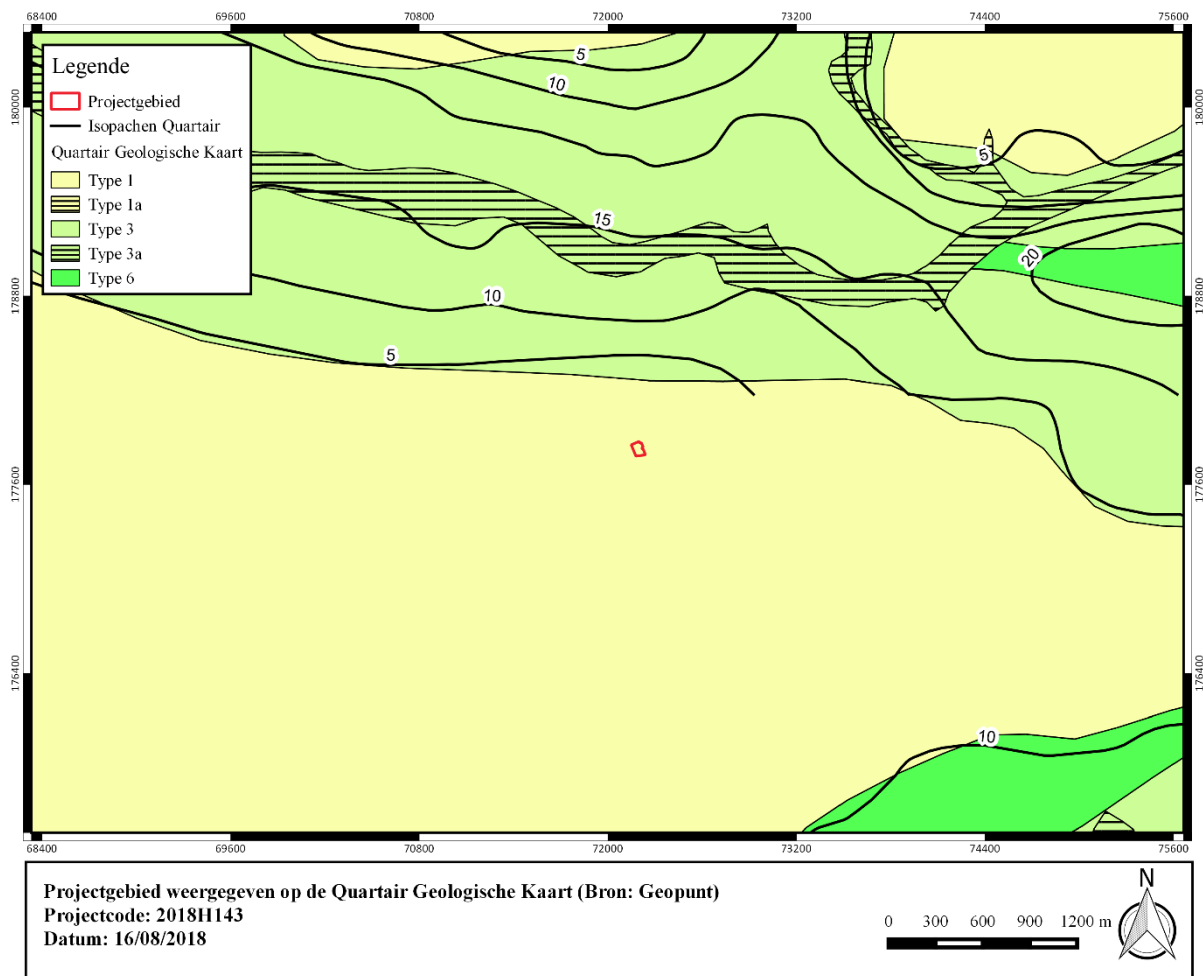

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

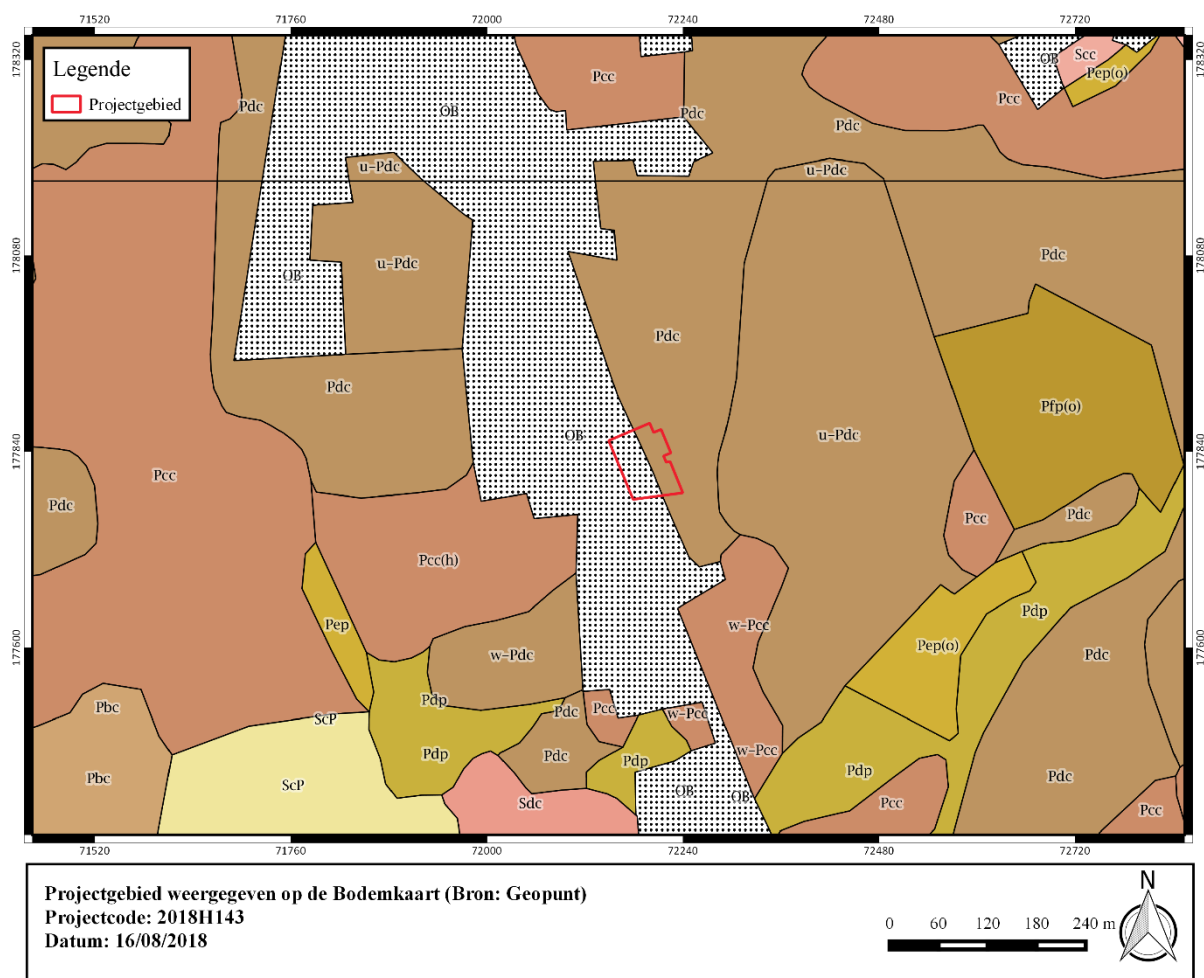

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.4 Bodenvormingsprocessen

Het bodemtype **Pdc** is een matig natte lichte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwlaag is zeer donker grijsbruin en humeus rijk. Het materiaal wordt bruin tot bleekbruin vanaf 30 cm diepte en in deze horizont komen roestverschijnselen voor vanaf 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint tussen 60 en 80 cm. De klei aanrijkingshorizont is in veel gevallen bijna verdwenen en er worden ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt een zand- of leemsubstraat voor, in andere golvende gebieden waar Tertiair binnen boorbereik voorkomt is het een klei of klei-zandsubstraat.

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

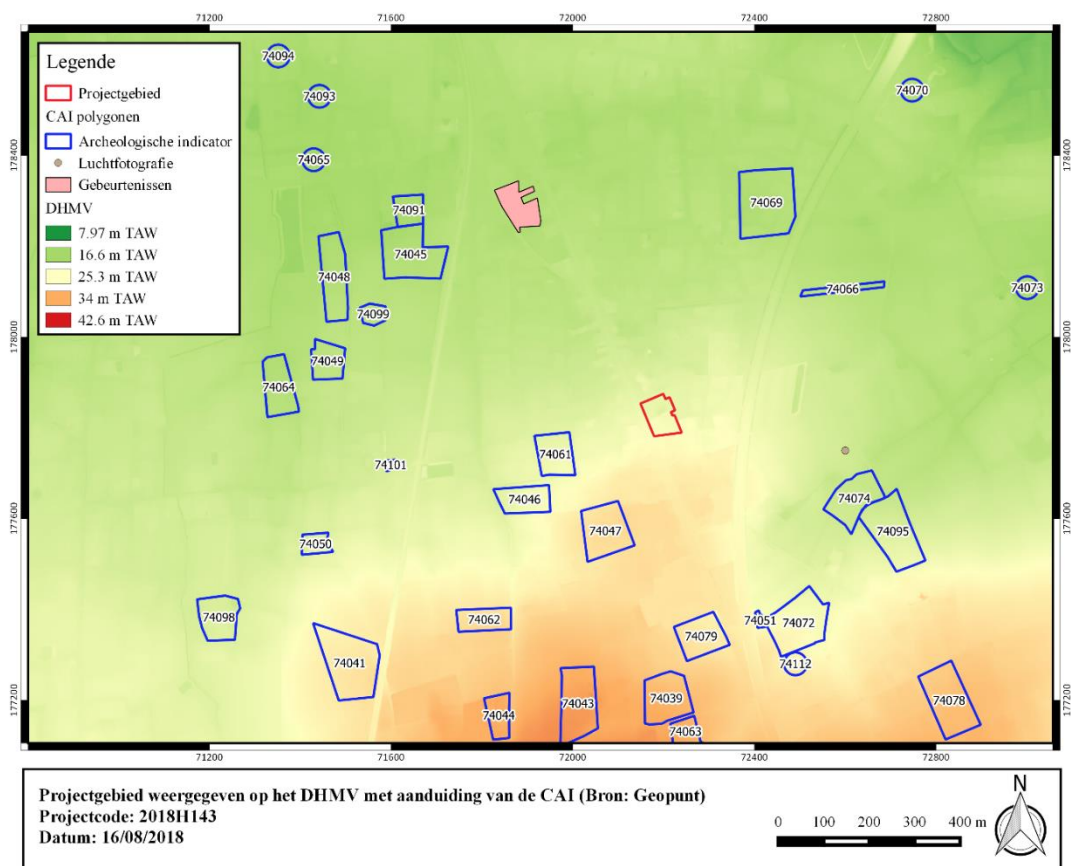
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

In een straal van ruim 1 kilometer rondom het projectgebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Dit is allicht veeleer te wijten aan een gebrek aan onderzoek dan aan de archeologische realiteit. Wel werden bij een ruim aantal veldprospecties in de jaren '80 sporen aangetroffen die wijzen op menselijke aanwezigheid in de regio gedurende de steentijden, Romeinse periode en middeleeuwen.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

/

II. Archeologische indicatoren

Veldprospecties

74039	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Romeinse tijd: aardewerk
-------	---

	Late middeleeuwen: aardewerk
74041	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74043	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74044	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74045	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74046	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74047	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74048	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Romeinse tijd: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk
74049	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Late middeleeuwen: aardewerk
74050	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal

	Late middeleeuwen: aardewerk
74051	Veldprospectie (1982); NK: 150 meter 18 ^e eeuw: aardewerk
74061	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74062	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74063	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Romeinse tijd: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk
74064	Veldprospectie (1984); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74065	Veldprospectie (1984); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74066	Veldprospectie (1984); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74069	Veldprospectie; Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht - aardewerk
74070	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk

74072	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Steentijd: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk
74073	Veldprospectie (1982); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Romeinse tijd: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk
74074	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Steentijd: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk
74078	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Metaaltijden: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk
74079	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Romeinse tijd: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk
74091	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Late middeleeuwen: aardewerk
74093	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74094	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Late middeleeuwen: aardewerk
74095	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter

	Romeinse tijd: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk
74098	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74099	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Nieuwe tijd: aardewerk – steengoed - bouwmetaal
74101	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Nieuwe tijd: aardewerk – steengoed
74102	Veldprospectie (1984); NK: 150 meter Nieuwe tijd: aardewerk – steengoed
74112	Veldprospectie (1985); NK: 150 meter 18 ^e eeuw: aardewerk

1.4.2.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

De eerste vermelding van Ingelmunster is als Ingelmoenstre in 1099, wat etymologisch verklaarbaar is als Engels klooster. Reeds in de eerste helft van de 7^e eeuw zouden missionarissen het gebied gekerstend hebben. In de tweede helft van de 11^e eeuw bouwt Robrecht de Fries, graaf van Vlaanderen een kasteel op de vermeende locatie van voornoemd Engels klooster. Het kasteel, dat zich situeerde op de strategische kruising tussen de Mandel en de (krijgs)weg Kortrijk-Brugge, werd ook wel de ‘Sleutel van Vlaanderen’ genoemd.

Ingelmunster zou in 1297 een belangrijke rol spelen in de strijd tussen de graaf van Vlaanderen en de Franse koning Filips IV. Ca. 1452 wordt het dorp platgebrand als opstandige Gentenaren het kasteel tevergeefs aanvallen. In de 15^e en de 16^e eeuw heeft het dorp zwaar te lijden onder oorlogsgeweld. In 1580 staan Spaanse troepen en die van Willem van Oranje tegen elkaar bij de Slag van Ingelmunster.

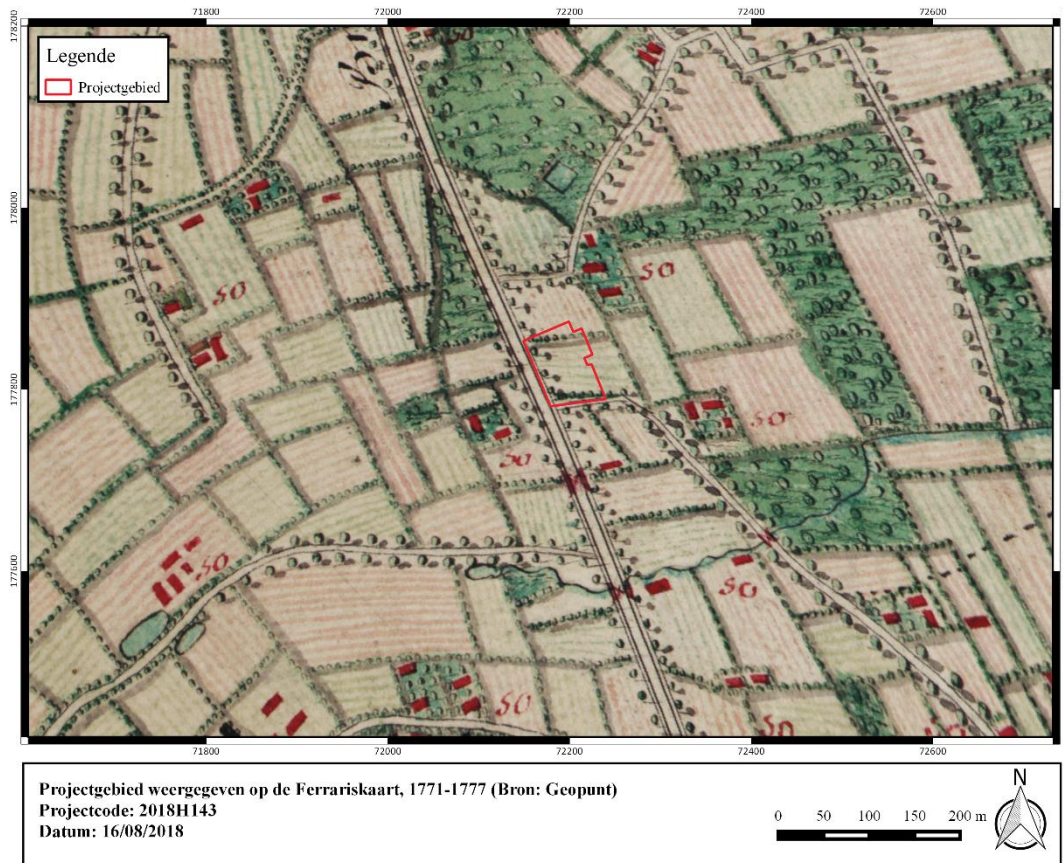
Tijdens beide wereldoorlogen fungeert Ingelmunster als een spoorwegknooppunt en lokaal bevoorradingscentrum voor de Duitse bezetter. Gedurende WO I is het Duits hoofdkwartier van de Noordelijke legers ondergebracht in het kasteel. Tevens worden twee vliegpleinen aangelegd. Tijdens de tweede Wereldoorlog kent het dorp grotere vernielingen, o.a. door een Duits bombardement in mei 1940.³

³ Inventaris Onroerend Erfgoed

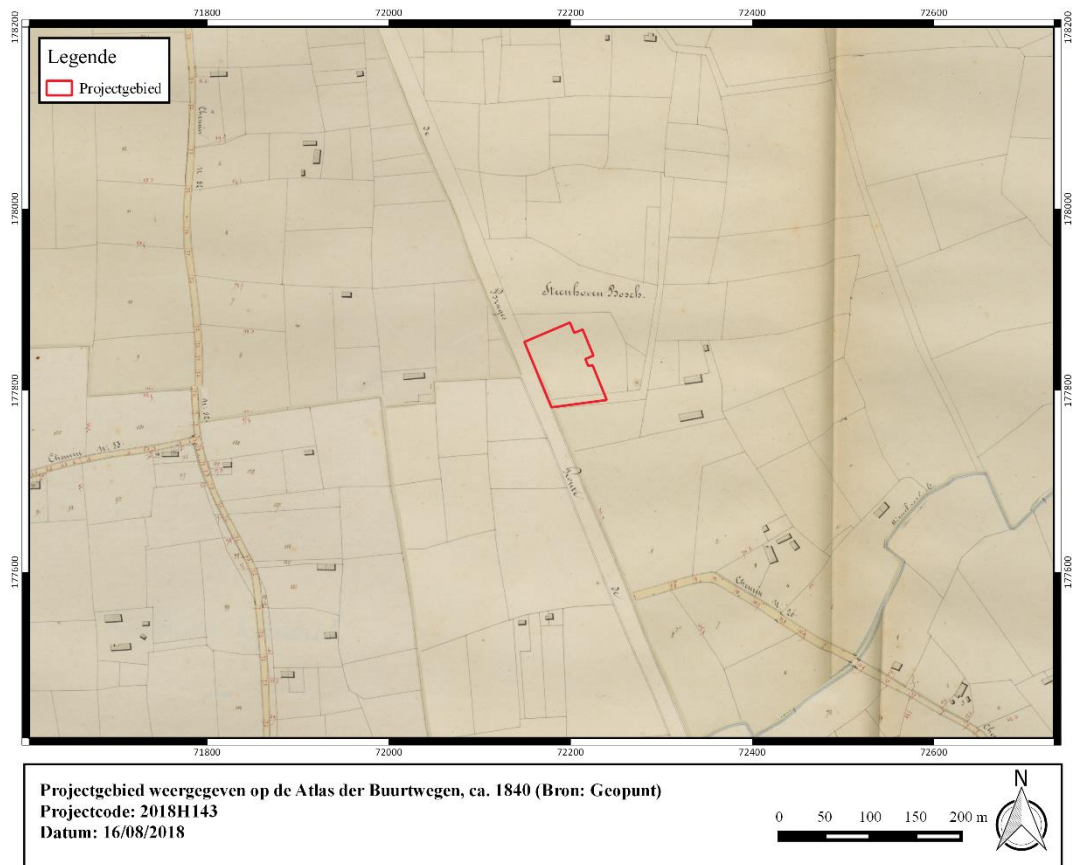

1.4.2.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

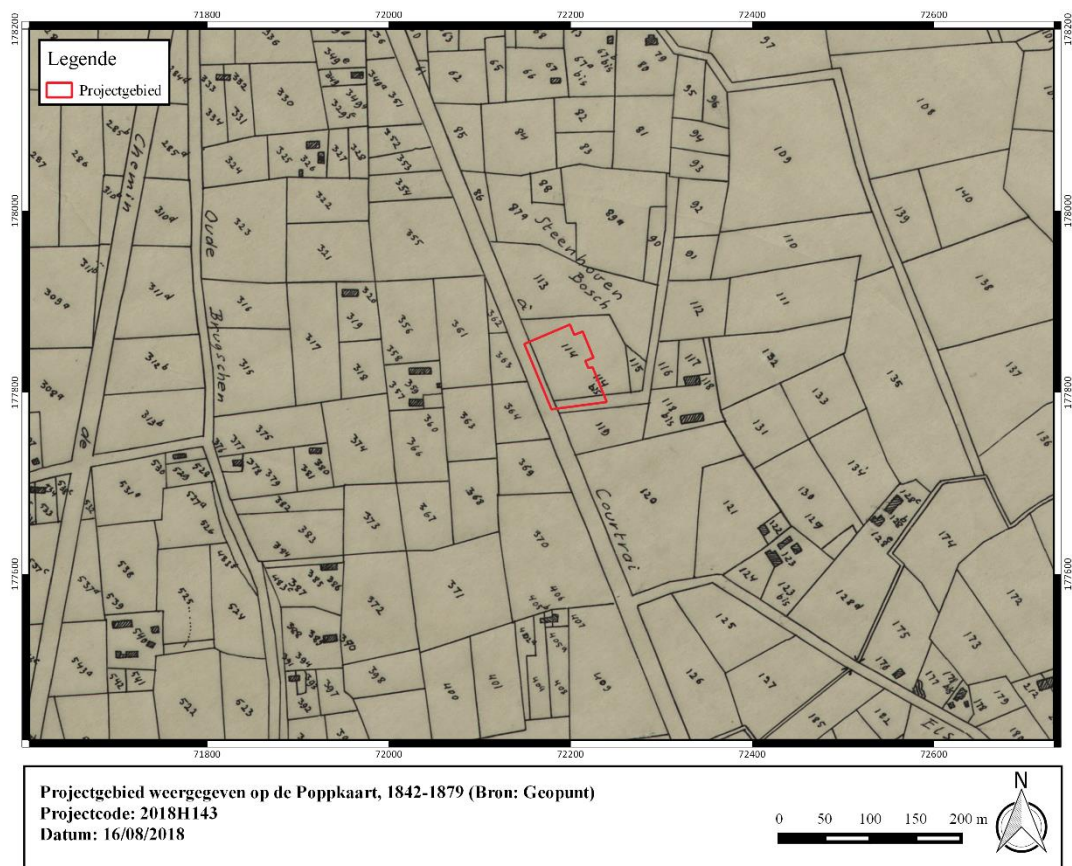
De Ferrariskaart karteert het plangebied als akkerland. Het plangebied grenst ten westen en zuiden aan een met bomen omzoomde wegenis. Ook op de Atlas der Buurtwegen en de Poppkaart is het onderzoeksterrein niet bebouwd. Precies ten noorden situeert zich een zone aangeduid met de benaming 'Steenhoven Bosch', allicht refererend naar steenovens die zich aldaar situeren. Deze steenovens situeerden zich voornamelijk in kleigebieden of aan de rand ervan.

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie geeft een duidelijke evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. Tot de orthofoto van 2000-2003 beperkt de bebouwing zich tot een residentiële woning met bijhorende tuinzone in het zuidelijk deel van het plangebied. De noordelijke zone is tot dan in gebruik als groenzone met verspreide vegetatie in de vorm van boomgroei. De westzijde is reeds verhard.

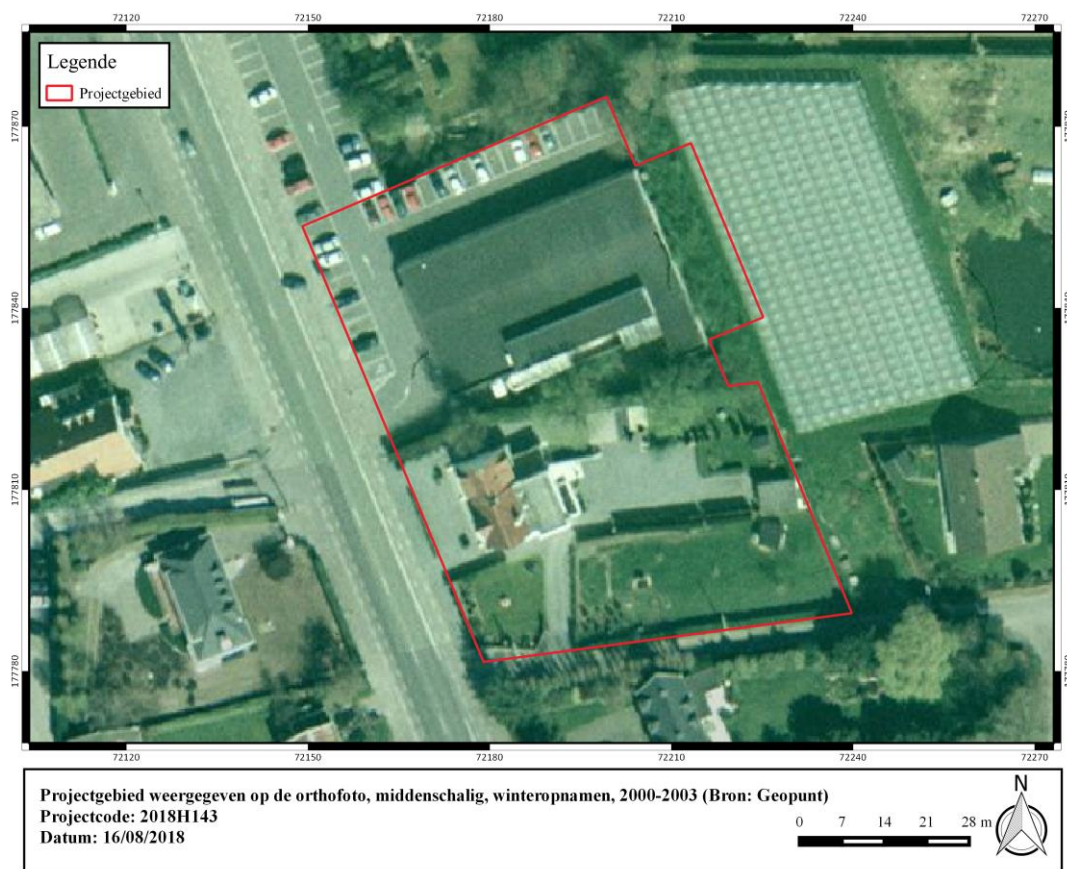
Vanaf de orthofoto van 2000-2003 is in de noordelijke zone een winkelcomplex met omliggende infrastructuur waar te nemen. Op heden is ca. 1660 m² van het terrein bebouwd en bijkomend 1850 m² verhard. Binnen de contour van het plangebied situeert zich tevens een zwembad met omliggende verharding (totale oppervlakte ca. 80 m²). Het overige deel van het terrein is in gebruik als groenzone/tuinzone.

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

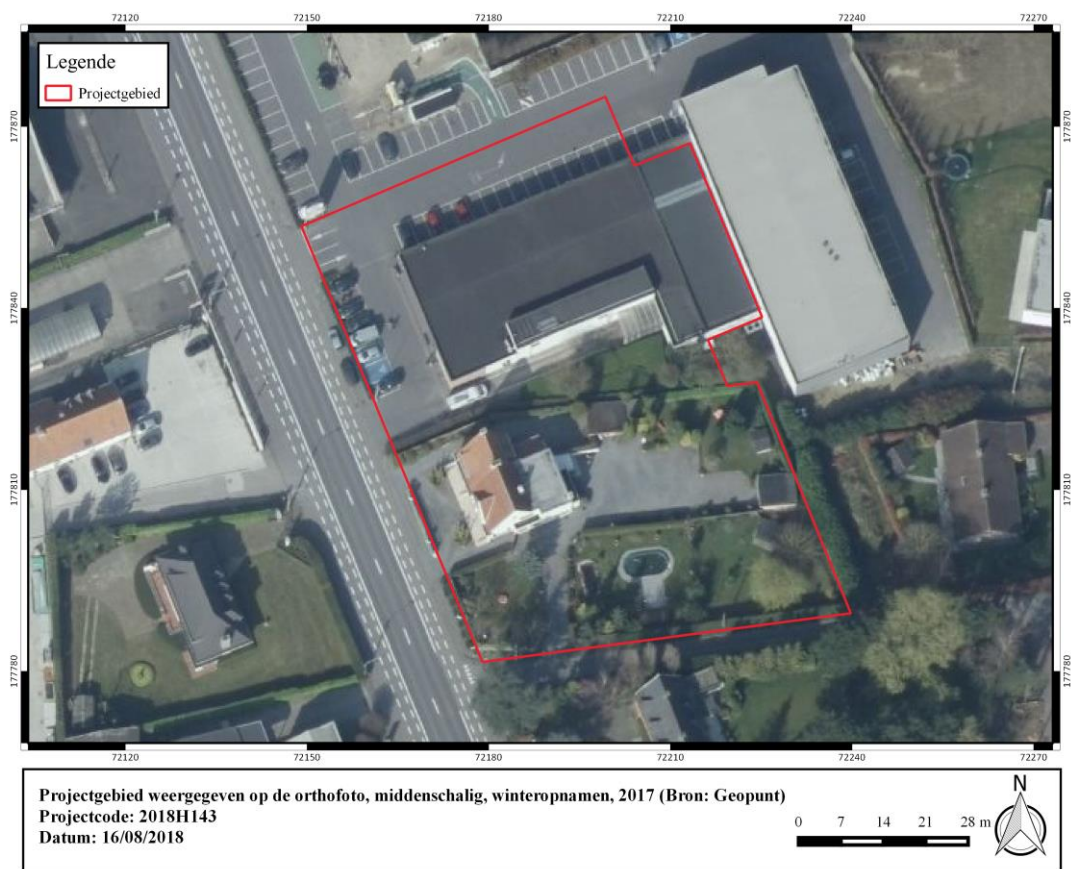

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalgig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalgig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande infrastructuur en de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Kortrijkstraat te Ingelmunster. De oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 5180 m² en is grotendeels bebouwd en verhard, het overige deel is in gebruik als tuinzone.

Landschappelijk gezien is het plangebied te Ingelmunster gelegen in de zandleemstreek. Het plangebied is gelegen op de noordelijke flank van een zandleemrug, op de rand van de vallei van de Mandel, die 1 km noordwaarts stroomt. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van laat-Pleistocene eolische afzettingen. Het sediment bestaat uit lichte zandleem. Deze gegevens impliceren een relatief éénduidige situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor. Gelet de afstand tot enig watervoerend lichaam is het terrein niet gelegen binnen een gradiëntsituatie. De gekende waarden wijzen echter in de ruime omgeving op menselijke aanwezigheid tijdens de steentijden. Aangezien het terrein heden voor het overgrote deel is verhard en bebouwd is niet geweten wat de impact van deze bebouwing is op het bodemarchief. Om de verstoringsgraad en bewaringscondities m.b.t. archeologisch erfgoed te evalueren is een landschappelijk bodemonderzoek na de sloopwerken noodzakelijk. Indien relevante bodemhorizonten bewaard zijn is een archeologische boorcampagne aangewezen.

Cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van de omgeving. De Ferrariskaart geeft aan dat het terrein integraal in gebruik is als akker. Binnen de contouren van het plangebied is geen bebouwing afgebeeld. Op de Atlas der Buurtwegen staat ten noorden van het plangebied het toponiem 'Steenhoven Bosch', wat de mogelijke aanwezigheid van baksteenovens in de omgeving indiceert. De orthofotosequentie geeft een quasi ongewijzigd beeld de voorbije decennia. In de jaren '80 wordt het commerciële pand in het noorden van het plangebied gebouwd.

Op het plangebied en in de directe omgeving zijn geen archeologische waarden gekend. In de ruime omgeving werd echter wel een veelvoud aan veldprospecties uitgevoerd. Hierbij werd vondstmateriaal uit de steentijden, Romeinse periode en middeleeuwen gerecupereerd.

Concreet is er ter hoogte van het plangebied een trefkans inzake erfgoed. Op basis van de gekende waarden is er een trefkans inzake vondsten- en sporenarcheologie. In eerste instantie dient een landschappelijk bodemonderzoek de bodemopbouw, verstoringsgraad en bewaringscondities te evalueren. Mogelijk is het bodemarchief dermate versnipperd dat verder onderzoek niet kan leiden tot enige kenniswinst. Indien relevante bodemhorizonten bewaard blijken is een archeologische boorcampagne, eventueel aangevuld met proefputjes aangewezen. In functie van grondvaste resten is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode indien uit de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat dit nog kan leiden tot enige kenniswinst.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

3 Bijlagen

Projectcode	2018H143
Onderwerp	Ingelmunster Kortrijkstraat
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	5
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Geplande werken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele Landschappenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	7
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	8
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	9
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	10
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	11
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosiekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	12
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	13
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	14
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	15
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/08/2018

Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777

Plannummer	17
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ca. 1840

Plannummer	18
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Poppkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879

Plannummer	19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	21
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	22
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	23
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

